

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona
Facultat d'Educació i Psicologia
Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA
Tel. 972 418027
nuclipaulofreire@udg.edu
www.udg.edu/nuclipaulofreire

Acta 9/2021-22

Nucli Paulo Freire (18 de maig de 2022)

Assistents: Josep Miquel Palaudàrias, Ivan Salavedra, Joan Colomer, Juan González, Salomó Marquès, Quim Brugué, Enrique Bitchatchi, Adriana Vivas i Xavier Besalú.

Lloc: Espai Paulo Freire de la Facultat d'Educació i Psicologia

Prèvis

Hem donat la benvinguda a en Quim Brugué, el nostre convidat d'avui al Cercle de Lectura sobre les grans ideologies polítiques d'avui. I també a Enrique Bitchatchi, metge, i Adriana Vivas, professora d'institut, que participen avui de la reunió.

Per altra banda, al correu del Nucli s'ha rebut aquest missatge de l'Enrique: Pertanyo al col·lectiu alumni. Cloguí el meu PhD a la nostra escola de doctorat fa un any. Demà 18 de maig vindré a la reunió del nucli-per gravitació de tota la vida envers l'esperit i la pràctica freireans. Fa una estona que busco col·laboradors en investigació participativa sota aquell paradigma a l'àmbit de salut amb fita d'empoderament -autèntic, de debò-de malalts. ¿Podrieu si us plau posar-me en contacte amb persones amb trajectòria en recerca participativa a Catalunya o a Espanya?

Cercle de Lectura “Les grans ideologies polítiques d'avui”

Lectura proposada per Quim Brugué, catedràtic del Departament de Pedagogia de la UdG: “Introducción a las ideologías políticas”, de R.C. Macridis i M. Hulliung. Primer capítol del llibre “Las ideologías políticas contemporáneas”. Madrid: Alianza, 1998.

Breu síntesi:

Tots tenim una ideologia, perquè creiem i valorem certes coses. Les ideologies formen part de la nostra vida.

Ideologia = Conjunt de creences, idees, actituds, íntimament relacionades, característiques d'un grup o comunitat, que empenyen a l'acció. Les ideologies polítiques motlluren les actituds i els comportaments. Els intel·lectuals són els que donen forma a les ideologies.

Components bàsics de la ideologia política: individu (la naturalesa humana); una veritat (revelada o construïda); individu/societat; autoritat política; igualtat/propietat.

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona

Facultat d'Educació i Psicologia

Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA

Tel. 972 418027

nuclipaulofreire@udg.edu

www.udg.edu/nuclipaulofreire

Funcions de les ideologies: legitimació; solidaritat/mobilització; lideratge i manipulació; comunicació; satisfacció emocional; crítica/utopia/conservació; ideologia i acció política.

Tipus d'ideologies polítiques: les que defensen l'estatu quo; les revolucionàries; les reformistes. Tàctiques que utilitzen: la persuasió, l'organització i la força. Criteris que han de complir les ideologies: coherència (estructura interna); presència (en el temps); extensió (quantitativa); intensitat (atractiu, satisfacció emocional).

Ideologies polítiques: liberalisme, socialisme, comunisme, conservadorisme, feixisme/nazisme, nacionalisme, anarquisme, fonamentalisme religiós, feminisme, ecologisme.

Quim Brugué, a qui agraïm la seva participació a aquesta sessió del Nucli, fa una intervenció breu, que obre molts interrogants entorn del tema en qüestió. Es recullen aquí algunes de les seves afirmacions:

Fa referències a diversos autors: Plató, Popper, Arendt, Berlin, Eagleton...

Una ideologia és un sistema de pensament abstracte, que simplifica i distorsiona la realitat i que està encarat a l'acció; una perspectiva coherent per entendre el món.

De Berlin explica la metàfora de la guineu i l'eriçó: la guineu sap moltes coses, però queda una mica dispersa; l'eriçó en sap només una, però la domina bé. Liberalisme i socialisme serien de la guineu, els totalitarismes i les ideologies més sòlides serien de l'eriçó.

Fa referència al descrèdit dels polítics i de les ideologies i esmenta el llibre "Las retóricas de la intransigencia" d'A.O. Hirschman, un economista americà. També a la crisi de la democràcia i als populismes...

Hi hauria dos grans pilars ideològics: el liberalisme i el marxisme. Una ideologia ha de contenir idees, un diagnòstic de la realitat i un programa d'acció. Ha de contenir alhora racionalitat i emocions.

En acabar deixa dit que viurem pitjor que avui; que més que repartir beneficis, avui toca repartir els costos; i que hem infantilitzat la societat.

S'obre a continuació un ampli torn d'intervencions de tots els presents a la reunió. Es parla de l'analfabetisme polític; de la falta de vertaders ideòlegs en els partits actuals; de l'efecte massa (Canetti) i d'una possible patologia psiquiàtrica social (que explicaria, potser, les violacions col·lectives, per exemple); dels joves d'avui, que s'estimarien més viure on line que no pas presencialment; dels nous currículums; de l'individualisme, que estaria a l'arrel de molts comportaments; del component emocional de les ideologies; de l'abandó de les classes mitjanes i treballadores per part de les esquerres...

Nucli Paulo Freire de la UDG

Universitat de Girona
Facultat d'Educació i Psicologia
Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA
Tel. 972 418027
nuclipaulofreire@udg.edu
www.udg.edu/nuclipaulofreire

Altres qüestions

Reservem el darrer quart d'hora per fer un repàs de les qüestions pendents:

Hem de valorar com ha anat la **Setmana Freire**: la presentació del llibre de bell hooks; el debat sobre els nous currículums; i el passi del documental sobre Miquel Soler Roca. Ho deixem per a la propera reunió.

Diari de l'Educació: el mes d'abril va sortir publicat l'article de Miquel Blanch "Escoles d'adults, la noia de porcellana del sector educatiu"; aquest maig s'ha publicat el de Juan González "Suspens". No hem tingut temps de parlar-ne i segur que valdrà la pena que ho fem a la propera reunió. A més, probablement aquest mateix mes de maig es publicarà l'article que ens ha fet arribar la Mònica Clua (ja s'ha tramès al Diari) i la Fina Espinosa també ens en farà arribar un que es podria publicar el mes de juny. Finalment, hem proposat a en Quim Brugué si li vindria de gust d'escriure un article sobre el tema tractat avui al Cercle de Lectura... Hem quedat que en Josep Miquel li ho explicaria amb detall, però ho ha valorat en positiu (sortiria o bé el juliol o bé el setembre). Si tot això surt bé, voldria dir que l'article previst d'en Pere Soler quedaria ja per al curs vinent.

També cal informar i valorar les accions fetes i a fer entorn **d'Els Químics**... En Joan ens en diu alguna cosa, però també en podem acabar de parlar a la propera reunió.

En Xavier planteja si seria oportú fer alguna cosa sobre el llibre que ens ha regalat en Sebas "**L'escola nostra de cada dia**"... També en Xavier demana a en Juan si serà possible que una Junta de la Facultat d'Educació i Psicologia aprovi una adhesió institucional al projecte de film sobre Miquel Soler Roca (en Juan diu que "están en ello") i informa que el director, José Pedro Charlo, ja ha fer una primera estada a Catalunya per començar a planificar possibles llocs on filmar i possibles persones a entrevistar (per part nostra, seguim en contacte amb la Casa Uruguay de Barcelona).

Teníem previst per al mes de juny un nou Cercle de Lectura sobre "**Mitjans de comunicació**". A la vista de com ha anat el curs, ens plantegem si és oportú de dur-lo a terme i hem decidit que **NO**, que necessitem temps per pair una mica tot el que s'ha anat fent. De manera que, si és el cas, quedarà per al curs vinent.

Finalment, en Josep Miquel exposa que el curs passat vam dedicar almenys una sessió a discutir entorn de l'analfabetisme polític; que aquest curs hem dedicat dos cercles de lectura al tema; i que potser ja seria hora que passéssim **del debat a l'acció**, per exemple dissenyant i oferint un curs o seminari de formació al respecte... Un altre tema per a la pròxima reunió del Nucli.

Una cosa més: a la reunió de juny caldrà fixar el lloc i la data per fer la **darrera reunió del curs**. Com és costum, la solem fer en un bar, a la fresca, i serveix també per revisar la feina feta al llarg del curs i obrir noves perspectives per al curs 2022/23.

Universitat de Girona
Facultat d'Educació i Psicologia
Plaça de Sant Domènec, 9, 17004 GIRONA
Tel. 972 418027
nuclipaulofreire@udg.edu
www.udg.edu/nuclipaulofreire

I, vist tot plegat, acabem la reunió a les vuit en punt!

PROPERA REUNIÓ:

dimecres, 22 de juny de 2022, a les 18,00 hores
a l'Espai Paulo Freire de la Facultat d'Educació i Psicologia